

SKUPNOST SAMOSTOJNIH
VISOKOŠOLSKIH ZAVODOV
Einspielerjeva ulica 6, 1000 Ljubljana

Barbara Toplak Perovič
Ul. Roberta Kukovca 45b
2000 Maribor
Barbara.toplak@almamater.si
info@skupnost-svz.si
predsedstvo@skupnost-svz.si

Republika Slovenija
Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
Masarykova 16
1000 Ljubljana

Ljubljana, 19. 5. 2019

Pripombe na gradivo delovne skupine - besedilo členov osnutka novele Zakona o visokem šolstvu (ZViS) z dne 6.5.2019, poslanega dne 7.5.2019

Spoštovani predstavniki Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, ter člani delovne skupine,

kot predstavnica Skupnosti samostojnih visokošolskih zavodov v delovni skupini za spremembo Zakona o visokem šolstvu (ZViS), poslanega dne 7.5.2019 – gradivo delovne skupine za pripravo predloga meril in kriterijev za podelitev in odvzem koncesij za opravljanje javne službe v visokem šolstvu, podajam nekaj komentarjev na besedilo členov predlagane novele in nekaj predlogov glede na priporočila OECD.

Komentarji so obširnejši, ker sestava delovne skupine in sestanki delovne skupine predvidoma ne bodo omogočali, da bi se lahko predstavili vsi argumenti.

Uvodoma ugotavljamo, da četudi se spremembe zakonodaje najbolj dotikajo položaja samostojnih visokošolskih zavodov (v nadaljevanju SVZ), na katerih študira več kot 15% vseh študentov v Republiki Sloveniji, ministrstvo v delovno skupino ni vključilo predstavnikov študentov samostojnih visokošolskih zavodov.

Zato prosimo za vključitev predstavnika študentov SVZ v delovno skupino, s čemer sta se dne 6.5. ustno strinjala tudi predstavnika Študentske organizacije Slovenije.

1. STANJE NA PODROČJU KONCESIJ V VISOKEM ŠOLSTVU

V študijskem letu 2018/2019 ima koncesijo za vsaj en študijski program 13 visokošolskih zavodov. Skupaj ima koncesijo 30 študijskih programov, od tega je 20 študijskih programov 1. stopnje in 8 študijskih programov 2. stopnje. Od leta 2008 ni bilo podeljenih novih koncesij.

Več kot 10 koncesioniranih študijskih programov že nekaj let ne izpolnjuje pogoja zapisanega v koncesijski pogodbi, to je najmanj 20 vpisanih študentov v 1. letnik, na kar že nekaj časa opozarja tudi Računsko sodišče. Tako zavodi, ki so pridobili koncesijo na osnovi visokega števila razpisanih mest, ohranjajo višino financiranja ne glede na to, da tega tudi več let ne dosegajo (razlika v številu študentov lahko predstavlja zgolj 3% razliko v financiranju). Posledično - ob omejitvah sredstev za ta namen - od leta 2008 ni bilo podeljenih novih koncesij, številni novejši in uspešni programi pa ne morejo pridobiti koncesije in posledično si večina študentov samostojnih visokošolskih zavodih študij plačuje sama.

Koncesije so neenakomerno razporejene po Republiki Sloveniji. Med tem ko so sredstva za javne visokošolske organizacije **skoncentrirana na Zahodnem delu RS, se tudi koncesijska sredstva za visoko šolstvo v večjem delu namenjajo na Zahodnem delu RS (glej Zemljevid- Priloga 2)**. Posledično je tudi izobrazbena struktura v regijah s financiranih visokim šolstvom znatno višja od regij, kjer je dostop do šolanja omejena. Razlike so očitne, izobrazbena struktura pa je, pričakovano, v obratnem sorazmerju z financiranjem visokega šolstva v posameznih regijah.

Tabela 1: Financiranje študijske dejavnosti na koncesioniranih samostojnih visokošolskih zavodih ali zasebnih univerzah v študijskih letih 2015/16, 2016/17 in 2017/18

Študijsko leto VŠZ s koncesijo	2015/16			2016/17			2017/18		
	Št. študentov*	Sredstva (2016)	EUR/študenta	Št. študentov*	Sredstva (2017)	EUR/študenta	Št. študentov*	Sredstva (2018)	EUR/študenta
Univerza v Novi Gorici	188	1.825.650	9710	183	2.003.683	10.949	200	2.155.021	10.775
Fakulteta za dizajn, svz, pridružena članica UP	216	822.062	3806	217	840.448	3873	210	881.431	4197
Fakulteta za tehnologijo polimerov (SG)	60	335.199	5587	66	348.932	5287	79	372.780	4719
Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici	108	425.610	3941	108	441.288	4086	119	465.693	3913
Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin (Jesenice)	206	707.849	3436	183	724.087	3957	181	761.513	4207
Gea College - Fakulteta za podjetništvo	125	375.690	3005	139	381.193	2742	111	397.409	3580
Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne študije	348	923.668	2654	298	940.379	3156	289	984.386	3406

Nova univerza, Evropska pravna fakulteta	379	1.008.149	2660	385	1.022.405	2656	366	1.068.376	2919
Nova univerza, Fakulteta za državne in evropske študije	202	790.746	3915	188	798.223	4246	183	832.364	4548
Univerza v Novem mestu, Fakulteta za ekonomijo in informatiko Novo mesto (prej FUPI)	87	593.187	6818	80	597.613	7470	63	622.612	9883
Univerza v Novem mestu, Fakulteta za strojništvo (prej FTS)	32	303.206	9475	29	305.338	10.529	27	318.049	11.780
Univerza v Novem mestu, Fakulteta za zdravstvene vede	189	706.119	3736	201	719.842	3581	206	755.889	3669
Visoka šola za varstvo okolja	117	511.777	4374	98	520.431	5310	82	543.116	6623
Skupaj koncesionirani zavodi	2257	9.328.917	/	2175	9.643.866	/	2116	10.158.646	/

*Redni študenti 1. in 2. stopnje

Vir: MIZŠ

http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_visoko_solstvo/sektor_za_visoko_solstvo/financirane_studije/

Tabela 1 prikazuje neenakomerno porazdelitev sredstev s strani države za izvajanje študijske dejavnosti na koncesioniranih zasebnih visokošolskih zavodih med zahodnimi in vzhodnimi slovenskimi regijami; medtem ko so zahodne regije (Goriška, Gorenjska, Osrednjeslovenska) v letu 2018 pridobile kar 6.661,807 EUR, je bilo regijam na vzhodu Slovenije (Jugovzhodna Slovenija, Koroška, Savinjska) namenjenih 3.596,842 EUR.

S strani države dodeljena sredstva se med koncesioniranimi zasebnimi VŠZ izjemno razlikujejo, saj so bili npr. v letu 2018 nekateri koncesionirani VŠZ deležni več kot 10.000 EUR na študenta, drugi pa manj kot 4.000 EUR na študenta, razlog je v premajhnem faktorju izplačila glede na število študentov.

Zaradi majhnega vpisa, okrog 10.000 EUR/študenta dobijo (2018):

1. Univerza v Novem Mestu, Fakulteta za strojništvo (prej FTS): 11.780 EUR/študenta
2. Univerza v Novi Gorici: 10775 EUR/študenta
3. Univerza v Novem mestu, Fakulteta za ekonomijo in informatiko Novo mesto (prej FUPI): 9883 EUR/študenta

Pod 4000 EUR/študenta dobijo (2018):

1. Nova univerza, Evropska pravna fakulteta: 2919 EUR/študenta
2. Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne študije: 3406 EUR/študenta
3. Gea College - Fakulteta za podjetništvo: 3580 EUR/študenta

4. Univerza v Novem mestu, Fakulteta za zdravstvene vede: 3669 EUR/študenta
5. Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici: 3913 EUR/študenta

2. MNENJE RAČUNSKEGA SODIŠČA GLEDE KONCESIJSKEGA SISTEMA IN PRIPOMBE NA PREDLAGANE ČLENE

2.1 Uvodoma glede koncesij

Namen podelitve koncesij bi moralo biti ponujanje dodatnih možnosti študentom, ki iz različnih razlogov ne morejo študirati v velikih univerzitetnih središčih ali pa na študijskih programih, ki jih ponujajo javni visokošolski zavodi. Gre za omogočanje **enakih možnosti** do študija tudi tistim, ki si študija v velikih univerzitetnih središčih iz različnih razlogov ne morejo privoščiti. S financiranjem študijskih programov je potrebno slediti potrebam in pričakovanjem prihodnjega razvoja družbe, pa tudi enakomernega razvoja družbe ter zaposlitvenih možnosti teh diplomantov. Ugotavljanje potreb (drugi odstavek 47.a. člena) ter uteži za podelitev koncesije, kot so predlagane v 47.f. členu ZViS (merila za izbiro koncesionarja z utežmi), nikakor ne ustrezajo namenu podeljevanja koncesij in so v direktnem nasprotju s cilji ReNPVŠ11-20 ter z mnenjem Računskega sodišča¹, kot bo obrazloženo v nadaljevanju.

Na žalost pa ugotavljamo, da so predlagatelji zakona revizijsko mnenje Računskega sodišča št. 320-5/2014/80 **napačno (pomanjkljivo) povzeli in zato izhajali iz napačnih predpostavk pri snovanju členov, ki se nanašajo na podeljevanje koncesij.**

V obrazložitvi predlaganih členov (K 47.a členu – koncesija za izvajanje javne službe v visokem šolstvu) je izvzet tekst iz konteksta revizijskega poročila (iz konteksta vzeto na strani 89 revizijskega poročila) in **nato so spregledana navodila glede smiselne podelitve koncesij (na isti strani 89 revizijskega poročila):**

Računsko sodišče je namreč zapisalo:

»Po naši oceni bi bilo smiselno, da bi ministrstvo in vlada:

- sprejela natančna merila in kriterije, s katerimi bi bilo mogoče na podlagi podatkov o najbolj iskanih poklicih in znanjih, že obstoječih študijskih programih in številu diplomantov glede na potrebe na trgu dela v okviru posameznega študijskega področja ugotavljati in potrditi morebitne potrebe po podelitvi koncesij novim študijskim programom in hkrati potrditi potrebe po ohranitvi (prekinitvi) že podeljenih koncesij za izvajanje študijskih programov višjim strokovnim šolam in visokošolskim zavodom;

---

¹ Revizijsko poročilo o postopkih evalviranja, akreditiranja ter podeljevanja koncesij v višjem in visokem šolstvu, št. 320-5/2014/80 z dne 13. 4. 2016.

- pri morebitni spremembi ZViS pripravila predloge dopolnitev ZViS z opredelitvijo meril in kriterijev ter postopkov podeljevanja, odvzema in odpovedi koncesij za izvajanje visokošolskih študijskih programov, kadar za to obstajajo razlogi.«²

Zgoraj podčrtani del citiranega revizijskega mnenja je podčrtan naknadno z namenom, da se opozori bistvo, ki ga je ministrstvo spregledalo, ko je snovalo predlagane člene ZViS.

2.2 Mnenje Računskega sodišča

Prvo mnenje Računskega sodišča na temo podeljevanja koncesij je bilo izdano v letu 2010³. Že takrat je bilo ugotovljeno, da »Načrt regionalne pokritosti Slovenije z visokošolskimi zavodi in programi, ciljno in časovno usklajen z usmeritvami in cilji nacionalnega programa, ne obstaja. Odločitev za podelitev koncesij v določenih regijah, za določene programe in število študijskih mest ni temeljila na analizah obstoječega stanja doseganja ciljev nacionalnega programa ter potreb gospodarstva in trga dela.« Med drugim je bilo ugotovljeno tudi : »/.../ da se ne ugotavljajo razlogi za razlike v stroških izvajanja enakih programov na različnih fakultetah, kar naj bi bil osnovni predpogoj za ugotavljanje stroškovne učinkovitosti izvajanja enakih ali podobnih študijskih programov med različnimi izvajalci.«⁴

Od mnenja računskega sodišča v letu 2010 se ni nič spremenilo, čeprav je v koncesijski pogodbi o financiranju študijske dejavnosti in interesne dejavnosti študentov, ki jo imajo podpisano vsi koncesionarji v 15. členu (odvzem koncesije) zapisano, da se koncesija lahko odvzame, če v 1. letnik ni vpisanih 20 študentov. Še naprej so se financirali študijski programi oz. zavodi, četudi število vpisanih študentov tega ni opravičevalo. Od leta 2008 se koncesije niso podeljevale.

V drugem mnenju 2013 Računsko sodišče⁵ revidiralo ureditev in izvajanje postopkov evalvacij, akreditacij ter podeljevanja koncesij, da bi ugotovilo, ali so bili v obdobju od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2013 visokošolski študijski programi kakovostni in raznovrstni. Neučinkovitost podeljevanja koncesij je računsko sodišče pripisalo nejasnim, nenatančnim in nerazumljivim pravnim podlagam, saj ministrstvo in vlada nista določila, kdaj, kdo in kako naj bi ugotavljal potrebe po podeljevanju in ohranjanju koncesij in kako naj bi se država odzivala na spremembo potreb po koncesioniranih študijskih programih. Tako nista določila, kako naj bi potekal postopek prekinitve koncesij, če za njihovo izvajanje ni več potreb. Ministrstvo tudi ni analiziralo potreb po ohranitvi že podeljenih koncesij visokošolskim zavodom in tudi ni odpovedalo nobene podeljene koncesije.

Ministrstvo in vlada, ki sta odgovorna za področje koncesij, nista ugotavljala potreb po koncesioniranih študijskih programih, zato ni bilo mogoče potrditi, da je podeljevanje in ohranjanje

---

² Revizijsko poročilo o postopkih evalviranja, akreditiranja ter podeljevanja koncesij v višjem in visokem šolstvu, št. 320-5/2014/80 z dne 13. 4. 2016. **Str. 89.** Dostopno na: http://www.rs-rs.si/fileadmin/user_upload/revizija/341/Akreditacije.pdf

³ Računsko sodišče. Št. 1211-4/2008/29 z dne 10. 3. 2010. Dostopno na: http://www.rs-rs.si/fileadmin/user_upload/revizija/347/StudProgKonc_06-07.pdf

⁴ POVZETEK. Računsko sodišče. Revizijsko poročilo. Št. 1211-4/2008/29 z dne 10. 3. 2010. Str. 4. Dostopno na: http://www.rs-rs.si/fileadmin/user_upload/revizija/347/StudProgKonc_06-07.pdf

⁵ Revizijsko poročilo o postopkih evalviranja, akreditiranja ter podeljevanja koncesij v višjem in visokem šolstvu, št. 320-5/2014/80 z dne 13. 4. 2016. Dostopno na: http://www.rs-rs.si/fileadmin/user_upload/revizija/341/Akreditacije.pdf

koncesij kakorkoli prispevalo k zagotavljanju potrebnega števila raznovrstnih (raznolikih) študijskih programov in s tem k ustrezni raznovrstnosti študijskih programov.

Glede na navedeni mnenji Računskega sodišča se predlaga, da ministrstvo predstavi analizo, kateri študijski programi zasebnih visokošolskih zavodov so bili do sedaj koncesionirani in koliko je bilo zanimanja za njih, koliko vpisanih in torej kako racionalno je bil porabljen denar za koncesije. Sicer je navedeno razvidno iz že zbranih podatkov na spletni strani (Glej TABELA 1).

V točki 2.2.2.6 revizijskega poročila Računskega sodišča je navedeno, da je v ReNPVŠ11-20 v okviru cilja raznovrstnosti oziroma ciljev glede raznolikosti in različnosti visokega šolstva določeno, da bodo študijski programi ustrezali potrebam in pričakovanjem prihodnjega razvoja družbe /.../, ter da NAKVIS s podelitvijo akreditacije povzroči **obveznost javnega financiranja vseh javnih visokošolskih zavodov** z akreditiranimi študijskimi programi, ne glede na to, da ne potrdi stanja glede raznovrstnosti niti stanja glede potrebnosti tolikšnega števila (sorodnih) študijskih programov, ki pa tudi ne odražajo dejanskih potreb družbe kot celote. Po navedbah vlade v odzivnem poročilu izvaja ministrstvo vrsto aktivnosti, ki spodbujajo visokošolske institucije k njihovi večji odzivnosti na družbene spremembe v smislu prilagajanja vsebine študijskih programov potrebam družbe po zagotavljanju specifičnih visokošolskih znanj in spretnosti.

Potrebe družbe po zagotavljanju specifičnih visokošolskih znanj in spretnosti morajo tako nujno biti bistvo pri podelitvi koncesije za izvajanje študijske dejavnosti, čeprav bi po mnenju Računskega sodišča moralo biti zagotovljeno enako tudi pri javnih visokošolskih zavodih.

Da temu ni tako izhaja iz Analize vpisa za leto 18/19 ⁶ :»Na 64 od 449 študijskih programov se ni prijavil nihče«, pri čemer so všteti le študijski programi na javnih univerzah in Univerza v Novi Gorici.

Čeprav bi morala razprava o nesmiselnih stroških davkoplačevalskega denarja obstajati tako za javne kot za koncesionirane visokošolske zavode, mora ministrstvo (vsaj) v okviru sprememb ZViS glede podeljevanja koncesij mnenje Računskega sodišča v celoti upoštevati z namenom, da se koncesije smiselno porazdelijo.

V točki 3.2.2 revizijskega poročila je navedeno, da ministrstvo in vlada nista vzpostavila mehanizma razmeščanja študijskih programov, ki bi kakorkoli vplival na zagotavljanje raznovrstnosti študijskih programov na podlagi ugotovljenih potreb, **saj se v okviru sistema razmestitev ne ugotavljajo potrebe družbe po določenih študijskih programih.**

V točki 2.1.1 revizijskega poročila je navedeno, da je maja 2011 državni zbor sprejel **ReNPVŠ11-20**, v kateri je bilo določeno, da bo do leta 2020 vzpostavljen kakovosten, raznolik in odziven visokošolski prostor, **ki se bo odzival na potrebe in pričakovanja družbe.** Pri tem je v ReNPVŠ11-20 izrecno navedeno, da bo kakovost **vsem omogočala mednarodno primerljivo in priznano visokošolsko izobrazbo, zaposljivost in mobilnost v evropskem in širšem prostoru. V zvezi z raznovrstnostjo** pa je navedeno, da bodo študijski programi postali različni po vsebini in usmeritvi, tako da bodo visokošolske institucije same in v sodelovanju z družbo pripravljale takšne **programe, ki bodo ustrezali potrebam in pričakovanjem prihodnjega razvoja družbe.** V ReNPVŠ11-20 je še določeno, da naj bi **raznovrstnost prinesla raznolikost vrst in poslanstev institucij ter študijskih programov za**

---

⁶ Analiza prijave in vpisa za študijsko leto 2018/2019. Univerza v Ljubljani. Str. 7.
http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/Visoko_solstvo/Statistika_in_analize/analiza_2018_2019.pdf

doseganje vseh osnovnih ciljev visokega šolstva. Vendar pa niso bili določeni postopek in pogoji za imenovanje neodvisne skupine strokovnjakov ter niso bile določene naloge niti roki za izvedbo nalog skupine, ki naj bi bila zadolžena za spremljanje in poročanje o doseganju ciljev.⁷ Ministrstvo se je zavezalo, da bo izvedlo ukrepe in merilo doseganja ciljev glede zagotavljanja kakovosti in raznovrstnosti višješolskih in visokošolskih študijskih programov.⁸

V točki 2.3.1 revizijskega poročila je tudi navedeno, da na področju visokošolskega izobraževanja vlada in ministrstvo med izvajanjem revizije nista izkazala, da sta izdelala **merila za oblikovanje javne mreže visokošolskih študijskih programov** in za določitev njihovih izvajalcev oziroma nista izkazala, da sta izdelala merila in kriterije, na podlagi katerih bi bilo mogoče **na pregleden način potrditi potrebe (gospodarstva in trga dela) po diplomantih posameznega razpisanega visokošolskega študijskega programa in na podlagi ugotovljenih potreb pripravljati razpise za podeljevanje koncesij v visokem šolstvu.**⁹ Zato ministrstvo in vlada za področje podeljevanja koncesij **nista zagotovila jasnih, natančnih in razumljivih pravnih podlag, ki bi omogočale pregledne, enotne in ponovljive postopke podeljevanja koncesij.** Vlada in ministrstvo v obdobju, na katero se nanaša revizija, tudi **nista upoštevala zaveze iz ReNPVŠ11-20, da bo država krila stroške študija na koncesioniranih institucijah le tako, da bo natančno opredelila merila za izbiro koncesioniranih institucij, in sicer za izbiro in ohranitev koncesij.** V točki 2.3.3 revizijskega poročila je še navedeno, da **ministrstvo v obdobju, na katero se nanaša revizija, ni ugotavljalo potreb po nadaljnjem izvajanju koncesioniranih visokošolskih študijskih programov, ni pripravilo ustreznih pogodb za izvajanje koncesij ter ni izvedlo odvzema koncesij za izvajanje visokošolskih študijskih programov, za katere ni bilo zadostnega zanimanja. Ker niso bile opravljene analize o potrebah po nadaljnjem izvajanju koncesioniranih visokošolskih študijskih programov, ministrstvo tudi ni zaznalo potrebe za proučitev možnosti in pričetek postopkov za odpoved nepotrebnih koncesij.**

Ministrstvo je v odzivnem poročilu navedlo, da bo za izvedbo aktivnosti za pripravo natančnih meril in kriterijev za izbiro in ohranitev (prekinitvev) že podeljenih koncesij za izvajanje študijskih programov visokošolskim zavodom ustanovilo strokovno komisijo, ki bo na podlagi mednarodno primerjalnih sistemov podeljevanja koncesij zasebnim visokošolskim zavodom v primerljivih državah evropskega visokošolskega prostora pripravila predlog meril in kriterijev za izbiro in ohranitev oziroma prekinitvev že podeljenih koncesij za izvajanje študijskih programov.¹⁰

Vse navedeno je bilo izpostavljeno zato, ker iz predloga sprememb ZViS izhaja, da bi se z uveljavitvijo predlaganih členov koncesije ponovno podeljevale tistim koncesionarjem, za katere že do sedaj ni bilo zadostnega zanimanja za študij, hkrati pa izpolnjujejo pogoje iz 47. f. člena ZViS.

V točki 2.3.3 revizijskega poročila je navedeno, da je bilo v pregledanih pogodbah o koncesijah¹¹ v visokem šolstvu določeno, da se koncesija lahko odvzame v roku, ki ne sme biti krajši od roka, potrebnega za dokončanje študija, podaljšanega za dve leti, če je v prvi letnik vpisano manj kot 20 študentov. Vlada v obdobju, na katero se nanaša revizija, ni odvzela nobene izmed podeljenih

---

⁷ Porevizijsko poročilo. Kakovost in raznovrstnost študijskih programov. Popravljalni ukrepi pri reviziji evalviranja, akreditiranja ter podeljevanja koncesij v višjem in visokem šolstvu. Str. 12-15. http://www.rs-rs.si/fileadmin/user_upload/revizija/342/Akreditacije_RSP_porev.pdf

⁸ Prav tam, str. 16.

⁹ Prav tam, str. 19.

¹⁰ Prav tam, str. 21.

¹¹ Na primer za področje visokega šolstva pogodba o koncesiji št. 3211-07-000275 z dne 28. 9. 2007 in pogodba o koncesiji št. 3211-07-000280 z dne 28. 9. 2007.

koncesij, kljub temu da za navedene študijske programe ni bilo dovolj velikega interesa in da je bila v pogodbah o koncesijah predvidena možnost odvzema koncesije. Nasprotno je za študijske programe v tem obdobju za vsako študijsko leto podala soglasje k razpisu za vpis oziroma k predlaganemu številu vpisnih mest.¹²

V revizijskem poročilu je navedeno, da bi ministrstvo moralo ob morebitni ugotovitvi, da za izvajanje koncesioniranih študijskih programov ni več potreb, proučiti možnosti za odpoved koncesijskih pogodb v skladu s splošnimi pravili civilnega prava iz Obligacijskega zakonika (Uradni list RS, št. 97/07-UPB1). Odsotnost takšnega ravnanja ima lahko neupravičene dolgoročne finančne posledice, saj predstavlja tveganje za neutemeljeno porabo javnih sredstev, če za izvajanje koncesioniranih študijskih programov ni več potreb.¹³

Glede na revizijsko mnenje¹⁴ in porevizijsko poročilo¹⁵ Računskega sodišča, mora ministrstvo vzpostaviti koncesijski sistem, ki bo zagotavljal visokošolsko dejavnost glede na :

- potrebe in pričakovanja prihodnjega razvoja družbe;
- zagotavljal specifična visokošolska znanja in spretnosti, ki bodo ustrezale potrebam in pričakovanjem prihodnjega razvoja družbe;
- raznovrstnost glede na raznolikost vrst in poslanstev institucij ter študijskih programov za doseganje vseh osnovnih ciljev visokega šolstva;
- ugotovljene potrebe (gospodarstva in trga dela) po diplomantih posameznega razpisanega visokošolskega študijskega programa in na podlagi ugotovljenih potreb se bodo naredili razpisi za podeljevanje koncesij v visokem šolstvu;
- glede na ugotovljene potrebe po nadaljnjem izvajanju koncesioniranih visokošolskih študijskih programov, priprava ustreznih pogodb za izvajanje koncesij ter izvedba odvzema koncesij za izvajanje visokošolskih študijskih programov, za katere ni bilo zadostnega zanimanja.

Glede na opozorila OECD že od leta 2014 je potrebno enakomerno porazdeliti financiranje izobraževanja po Sloveniji: »Izobraževalni sistem in sistem usposabljanja morata bolj učinkovito odpravljati regionalne razlike, saj nekatera območja izkazujejo visok delež nizko kvalificiranih delovnih mest.«¹⁶ Predlogi OECD glede izobraževanja so: »Prvič, v izobraževalnem sistemu je potrebno regionalno uravnoteženje virov za zmanjšanje razlik v kakovosti izobraževanja med regijami«.¹⁷

Pred tem je potrebno seveda narediti analizo, iz katere bo izhajalo kateri študijski programi zasebnih visokošolskih zavodov so bili do sedaj koncesionirani in koliko je bilo zanimanja za njih,

---

¹² Prav tam, str. 22.

¹³ Prav tam, str. 24.

¹⁴ Revizijsko poročilo o postopkih evalviranja, akreditiranja ter podeljevanja koncesij v višjem in visokem šolstvu, št. 320-5/2014/80 z dne 13. 4. 2016.

¹⁵ Porevizijsko poročilo. Kakovost in raznovrstnost študijskih programov. Popravljalni ukrepi pri reviziji evalviranja, akreditiranja ter podeljevanja koncesij v višjem in visokem šolstvu. http://www.rs-si/fileadmin/user_upload/revizija/342/Akreditacije_RSP_porev.pdf

¹⁶ Zbirka OECD «Boljše Politike» SLOVENIJA REFORME ZA MOČNO IN TRAJNOSTNO OŽIVITEV, 2014, str. 1. Dostopno na: <https://www.oecd.org/about/publishing/2014-05-Better-Policies-Slovenia-SL.pdf>.

¹⁷ Zbirka OECD «Boljše Politike» SLOVENIJA REFORME ZA MOČNO IN TRAJNOSTNO OŽIVITEV, 2014, str. 3. Dostopno na: <https://www.oecd.org/about/publishing/2014-05-Better-Policies-Slovenia-SL.pdf>.

koliko vpisanih in torej kako racionalno je bil porabljen denar za koncesije. Sicer je navedeno razvidno iz že zbranih podatkov na spletni strani (Glej TABELA 1).

Iz predloga sprememb ZViS pa je ugotoviti ravno obratno, rezultati predlagane zakonodaje ne bi rezultirali v zagotavljanju za gospodarstvo in trga dela potrebnih, raznolikih in raznovrstnih študijskih programov, temveč bi se po predlogu ZViS koncesije lahko ponovno podeljevale tistim zavodom, za katere ni bilo zadostnega zanimanja oz. se študenti tja skoraj niso vpisovali četudi je bil študij za njih brezplačen, zato v nadaljevanju utemeljujemo neustreznost predlaganih členov.

2.3 Pripombe na predlagane člene ZViS glede koncesijskega sistema

Izkazovanje potreb po študijskih programih

Ministrstvo je zaostriilo predlog prejšnjega ministrstva in sedaj v drugem odstavku predlaganega 47.a. člena zahteva, da je izkazana **potreba**¹⁸ za izvajanje študijske dejavnosti v RS in ki: *kakovostno nadgrajuje raznolikost*¹⁹ *visokošolske izobraževalne ponudbe in (prej "ali") se na javnih VZ ne izvaja v ustreznem obsegu.*

Navedena potreba oz. raznolikost s strani računskega sodišča pa ne bo dosežena, glede na merila za izbiro koncesionarja z utežmi, kot so določene v predlogu 47.f. členu ZViS, zato jim odločno nasprotujemo pri dodelitvi koncesij na prvi stopnji študija.

Postopek namreč najprej predvideva ugotovitev potreb ob hkratnem nadgrajevanju raznolikosti ter ne izvedbi v ustreznem obsegu na javnih institucijah. Medtem ko pobude prihajajo iz prednostnih področij razvoja in regionalnih ciljih (47.a.člen) pa se nato po imenovanju strokovne komisije in odločitvi ministra o javnem razpisu podeli glede na merila za izbiro koncesionarja z utežmi, kjer bo izbran ponudnik. Sporna pa so predlagana merila za izbiro koncesionarja z utežmi.

Predlog ministrstva leta 2018 je bil drugačen in sicer je glasil:

"Koncesija se lahko dodeli za izvajanje študijske dejavnosti, za katero obstaja potreba v slovenskem prostoru, in ki:

- *Kakovostno nadgrajuje raznolikost visokošolske izobraževalne ponudbe v Sloveniji, ali*
- *Se v okviru javne službe na področju visokega šolstva ne izvaja v ustreznem obsegu, ali*
- *Uresničuje regionalne cilje gospodarskega, družbenega in kulturnega razvoja."*²⁰

Predlagamo ponovno vključitev navedene tretje alineje iz verzije predloga ZViS z dne 18.1.2018.

---

¹⁸ Računsko sodišče besedo potrebe omenja kot

- potrebe (gospodarstva in trga dela) (Porevizijsko poročilo, str. 19),
- potrebe družbe (Porevizijsko poročilo, str.9, 10, 14,15),
- potrebe po študijskih programih (Porevizijsko poročilo str. 9, 14).

¹⁹ Računsko sodišče besedo raznolikost omenja kot

- raznolikost vrst in poslanstev institucij ter študijskih programov (Porevizijsko poročilo, str. 15)
- raznolikosti študijskih programov (Porevizijsko poročilo, str. 9)
- raznolikost poslanstev visokošolskih zavodov (Porevizijsko poročilo, str. 13)

²⁰ Predlagani drugi odstavek 3. člena, verzija predloga ZViS z dne 18.1.2018.

- **Pripombe na 47.f. člen ZViS- Merila za izbiro koncesionarja z utežmi**

Izjemno sporna so določila v zvezi z utežmi pri izbiri koncesionarja, kjer se namesto regionalnega kriterija v povezavi s pokritostjo visokega šolstva v RS in s tem povezano izobrazbeno strukturo ljudi ter potreb družbe po določenih specifičnih znanjih, pojavlja kar 20% utež glede na raziskovalno dejavnost (imenovano »raziskovalno-razvojna in strokovna kakovost«), ki se meri s količino znanstvenih in strokovnih objav in ki omogoča, da se bo koncesije podeljevalo le tistim, ki imajo s strani države že podeljene programe in projekte, saj raziskovalna dejavnost na visokošolskih študijskih programih nikakor ne odraža potreb družbe, kar je bilo zahtevano s strani Računskega sodišča.

Poudarjamo, da je potrebno v 47.f. členu predloga ZViS jasno razmejiti merilo iz tretje alineje prvega odstavka (raziskovalno-razvojna in strokovna kakovost), glede na razmejitve **ciljev različnih študijskih programov, kakor jih opredeljuje 33. člen ZViS za različne stopnje študija**. ZViS v 33. členu (študijski programi za pridobitev izobrazbe) jasno opredeljuje vse tri stopnje študijskih programov, pri čemer je razvidna razmejitev ciljev različnih študijskih programov. Zato je ključnega pomena upoštevanje razlik tudi pri vrednotenju in izkazovanju posameznih meril pri dodelitvi koncesije že v samem ZViS.

Merila z utežmi za izbiro koncesionarja se morajo že v ZViS razlikovati, glede na to ali gre za visokošolski strokovni (VS) dodiplomski program (kjer je raziskovanje manj pomembno, obvezno pa je praktično raziskovanje v delovnem okolju), univerzitetni študijski program (sestavni del teh programov je lahko tudi praktično izobraževanje v delovnem okolju ali sodelovanje pri raziskovalnem delu) od podiplomskih programov, kjer je raziskovanje obvezno (33. člen ZViS). Za doseganje ciljev in potreb družbe po koncesioniranih študijskih programov je tako potrebno upoštevati predvsem cilje teh programov iz 33. člena ZViS, ki so na nižjih stopnjah študija za visokošolske programe zaposljivost ter praktično izobraževanje, vse za trg dela, za univerzitetne programe pa lahko tudi raziskovalno delo, medtem ko je na višjih stopnjah študija pomembna raziskovalna odličnost.

V dokumentih prejšnjega ministrstva (PP predstavitev ministrstva, verzija 1.02) iz aprila 2017 je razvidno, da med predloge meril ni bilo uvrščenega merila raziskovalno-razvojne dejavnosti koncesionarja, bilo pa je zapisano merilo regionalne pokritosti, oziroma oddaljenosti od študijskih središč. Zahtevamo predruženje 47.f. člena ZViS členu, in s tem ponovno umestitev teritorialnega merila za izbiro koncesionarja, saj je treba pred količino člankov uvrstiti enake možnosti študentov iz različnih delov Republike Slovenije.

Zato predlagamo, da se med uteži doda regionalni oz. teritorialni kriterij, ki mora imeti pri dodiplomskih študijskih programih večjo težo kot pri podiplomskih študijskih programih.

Ker je na dodiplomskih programih (na VS programih obvezno) praktično izobraževanje, se predlaga namesto količina člankov umestiti utež **»kakovost praktičnega izobraževanja«**, na UNI programih prve stopnje pa **»praktično izobraževanje v delovnem okolju ali sodelovanje pri raziskovalnem delu«**.

Na magistrskih in doktorskih programih je sodelovanje študentov pri raziskovalnem delu pomembno, zato se pri teh programih strinjamo s predlagano utežjo.

Pri tem poudarjamo, da je bilo raziskovanje bistven element za sofinanciranje doktorskega študija do decembra 2016, to je do uveljavitve ZViS –K²¹, ki je zahtevane raziskovalne reference na doktorskem študiju odstranil in jih nadomestil z edinim kriterijem, to je, da se doktorski študij izvaja na javnih institucijah (72.a člen). **Nedopustno je, da se za sofinanciranje doktorskega študija na javnih institucijah dokazovanja odličnosti raziskovanja več ne zahteva, med tem ko se bo le to zahtevalo pri SVZ že na dodiplomski stopnji.**

Na dodiplomski stopnji, predvsem na visokošolskih strokovnih programih²² je potrebno presojati potrebe gospodarstva in trga dela, geografsko pokritost oz. razvojno stopnjo regije, ki študij ponuja, praktično izobraževanje v delovnem okolju (praksa med študijem, možnosti vključevanja strokovnjakov iz podjetij v pedagoški proces), nikakor pa ne znanstvene odličnosti in števila objav člankov, saj to ne odraža niti potreb gospodarstva in trga dela (Porevizijsko poročilo, str. 19), niti potreb družbe (Porevizijsko poročilo, str. 9., 10., 14.,15.), niti potreb po študijskih programih (Porevizijsko poročilo str. 9., 14.). Pomen praktičnega izobraževanja je izražen tudi na univerzitetnih študijskih programih, glede na 33. člen ZViS.

Ravno obratno: določene regije so zaradi nefinanciranja s strani MIZŠ tako podhranjene, da se število znanstvenih objav kar za 300-krat razlikuje od števila znanstvenih objav v osrednjeslovenski regiji²³ in v teh regijah so koncesije za izvajanje visokošolske dejavnosti še toliko bolj potrebne. Ker gospodarska učinkovitost v pokrajini izhaja iz kakovosti človeškega kapitala, ki je predpogoj za družbeni napredek, konkurenčnost in razvojni uspeh²⁴, bi bilo potrebno koncesije podeliti tam (potrebe družbe, kot zahteva Računsko sodišče), kjer je izobrazbena struktura najnižja in ne tam, kjer je najvišja (kar se izkazuje z znanstvenimi objavami, ki so posledica dosedanjega financiranja s strani MIZŠ). Glede na navedeno, za dodiplomske študijske programe, še posebej pa VS študijske programe, odločno nasprotujemo predlagani tretji alineji prvega odstavka in drugemu odstavku predlaganega 47.f. člena.

V nasprotnem se bo koncesije v prihodnosti podeljevalo le tistim, ki že imajo programe ali projekte in so že sedaj koncesionirani, četudi je Računsko sodišče večkrat opozorilo, da za določene financirane študije ni zadostnega zanimanja.

Posebej pa uteži pri izboru koncesionarja (47.f člen, drugi odstavek) predstavljajo neustaven in nemogoč pogoj glede na predlog sprememb Zakona o znanstveno raziskovalni in inovacijski dejavnosti, ki s kombinacijo 17. in 76. člena onemogoča pridobitev koncesije za raziskovanje vsem samostojnim visokošolskim zavodom z izjemo Univerze v Novi Gorici.

Odločno nasprotujemo tudi izpolnitev meril v obsegu 0,9, saj je ocenjevanje odvisno od razpisne komisije in tega kriterija nikakor ne bi izpolnili niti javni, že vrsto let financirani študijski programi.

---

²¹ Uradni list RS, št. 75/16 z dne 30. 11. 2016.

²² Tretji odstavek 33. člena ZViS: Visokošolski strokovni študijski programi študentom omogočajo pridobitev strokovnega znanja in usposobljenost za uporabo znanstvenih metod pri reševanju zahtevnih strokovnih in delovnih problemov, razvijanje zmožnosti za sporazumevanje v stroki in med strokami, strokovno kritičnost in odgovornost, iniciativnost in samostojnost pri odločanju in vodenju. Obvezen sestavni del teh študijskih programov je praktično izobraževanje v delovnem okolju.

²³ Število znanstvenih objav po regijah, se zelo razlikuje: Osrednje slovenska regija ima 3469 znanstvenih objav letno, Podravska regija 825 znanstvenih objav letno, Pomurska regija 11 znanstvenih objav letno. Glej Marjan Ravbar, Jani Kozina. 2012. Geografski pogledi na družbo znanja v Sloveniji. str. 50.

²⁴ Marjan Ravbar, Jani Kozina. 2012. Geografski pogledi na družbo znanja v Sloveniji.

Doslej ne financirani študijski programi tudi ne bi mogli tekmovati z doslej financiranimi študijskimi programi.

Prosimo tudi za pojasnilo, zakaj pri financiranju doktorskega študija ni več pomembno raziskovanje in ga je pri 72.a člen ZViS - K nadomestil le en kriterij (da se študij izvaja na javnih institucijah), pri financiranju dodiplomskih programov na SVZ pa je ravno raziskovanje bistven kriterij za financiranje.

- **Dodatna obrazložitev pomena regionalnega kriterija glede na izobrazbeno strukturo in enake možnosti v vseh regijah**

OECD ugotavlja: »Sloveniji bi koristila temeljita prevetritev njenih politik izobraževanja, usposabljanja in inoviranja. Medtem ko je splošna ocena teh politik relativno dobra, je še veliko prostora za izboljšave. **Izobraževalni sistem in sistem usposabljanja morata bolj učinkovito odpravljati regionalne razlike, saj nekatera območja izkazujejo visok delež nizko kvalificiranih delovnih mest.**²⁵

V RS obstajajo velike razlike v izobrazbeni strukturi, ki pa so odvisne predvsem od možnosti prebivalstva, da si pridobijo izobrazbo. Statistični podatki kažejo, da je najboljša izobrazbena struktura v osrednjeslovenski regiji, kjer so možnosti za študij tudi najboljše. Višje ali visokošolsko je v osrednjeslovenski regiji izobraženih kar 30,7 %, v pomurski pa le 17,2% prebivalstva. Doktorat znanosti ima v osrednjeslovenski regiji 3.8% v pomurski pa 0,9% prebivalstva (glej Izobrazbena struktura prebivalstva po statističnih regijah - **Prilogo 1**). Na splošno je na Zahodnem delu Slovenije izobrazbena struktura višja kot na Vzhodnem delu Slovenije (glej **Prilogo 1**). Tudi po podatkih publikacije Statističnega urada »Regije v številkah« ima osrednjeslovenska regija 33% višje ali visoko izobraženih kar je skoraj dvakrat več od pomurske regije (18%).²⁶ Ker so možnosti izobraževanja v obratni korelaciji z zaposlovanjem, je brezposelnost največja tam, kjer je najnižja izobrazbena struktura, višina plače pa ravno tako pol nižja (glej povprečna mesena neto plača, 2014²⁷).

Zgoraj navedeno je povezano z možnostmi študija, ki se od regije do regije razlikujejo in sledijo financiranju s strani MIZŠ. Kot je razvidno iz **Tabele 1**, **Tabele 2** in **iz Priloge 2** (Zemljevid) je financiranje skoncentrirano predvsem na vzhodnem delu države, kjer je posledično tudi višja izobrazbena struktura.

Tabela 2: Financiranje študijske dejavnosti na javnih VŠZ v študijskih letih 2015/16, 2016/17 in 2017/18

Študijsko leto Javni VŠZ	2015/16			2016/17			2017/18		
	Št. študentov*	Sredstva 2016	EUR/študenta	Št. študentov*	Sredstva 2017	EUR/študenta	Št. študentov*	Sredstva 2018	EUR/študenta
Univerza v Ljubljani	31232	165.943.794	5313	30500	170.276.07	5583	29261	178.870.369	6113
Univerza v Mariboru	10823	53.986.903	4988	10358	55.090.748	5319	9879	57.728.660	5844
Univerza na Primorskem	3410	14.687.477	4307	3283	15.016.514	4574	3149	15.762.227	5005

²⁵ Zbirka OECD «Boljše Politike» SLOVENIJA REFORME ZA MOČNO IN TRAJNOSTNO OŽIVITEV, 2014, str. 3. Dostopno na: <https://www.oecd.org/about/publishing/2014-05-Better-Policies-Slovenia-SL.pdf>.

²⁶ Regije v številkah. Statistični urad RS. 2016. Str. 11. Dostopno na: <https://www.stat.si/dokument/8941/regije-v-stevilkah.pdf>

²⁷ Regije v številkah. Statistični urad RS. 2016. Str. 14. Dostopno na: <https://www.stat.si/dokument/8941/regije-v-stevilkah.pdf>

Fakulteta za informacijske študije v Novem mestu	134	437.479	3268	133	466.980	3511	109	498.991	4578
SUPAJ Javni visokošolski zavodi	45.600	235.055.654	/	44.274	240.850.319	/	42.398	252.860.248	/

*Redni študenti 1. in 2. stopnje

Vir: MIZŠ

http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_visoko_solstvo/sektor_za_visoko_solstvo/financirane_studije/

Med tem ko bi koncesije morale dopolnjevati javno mrežo visokošolskih zavodov, pa lahko ugotovimo, da so tudi koncesije razporejene neenakomerno in predvsem na zahodnem delu RS, enako kot javne univerze. **Tabela 1 in Zemljevid (Priloga 2)** prikazujejo neenakomerno porazdelitev sredstev s strani države za izvajanje študijske dejavnosti na koncesioniranih zasebnih visokošolskih zavodih med zahodnimi in vzhodnimi slovenskimi regijami; medtem ko so zahodne regije (Goriška, Gorenjska, Osrednjeslovenska) v letu 2018 pridobile kar 6.661,807 EUR, je bilo regijam na vzhodu Slovenije (Jugovzhodna Slovenija, Koroška, Savinjska) namenjenih 3.596,842 EUR.

Poleg tega tabela tudi prikazuje, da so se sredstva, pridobljena za izvajanje študijske dejavnosti kljub upadu v številu študentov (oziroma kljub približno enakemu številu v analiziranih treh študijskih letih) povečevala, kar pomeni, da so se hkrati povečala tudi sredstva na posameznega študenta. Slednja se med koncesioniranimi zasebnimi VŠZ izjemno razlikujejo, saj so bili npr. v letu 2018 nekateri koncesionirani VŠZ deležni več kot 10.000 EUR/študenta (Univerza v Novem mestu, Univerza v Novi Gorici), drugi pa manj kot 4.000 EUR na študenta (Gea College, Nova Univerza, FUDŠ, MFDPŠ) (Glej **Tabela 1**).

Ni dvoma, da samostojni visokošolski zavodi zapolnjujejo vrzel v mnogih krajih po Sloveniji in na študijskih programih, ki jih javne šole ne ponujajo. Zato ni dovolj, da je »potreba po študijskih programih« in regionalni cilji omenjeni le v predlaganem 47.a. členu, temveč bi morali biti kot ključni vključeni tudi v predlagan 47.f. člen, torej med merili za izbiro koncesionarja z utežmi, da se koncesija dejansko podeli tam, kjer obstaja potreba po izobraževanju.

Pripombe na 47.m. člen ZViS - Odvzem koncesije

Glede na to, da imajo določeni koncesionarji nezasedena mesta, drugod pa si morajo študenti plačevati študij sami ter glede na mnenje računskega sodišča, je potrebno koncesije odvzeti če koncesionar ne dosega minimalnega števila študentov, hkrati pa jih čimprej podeliti tam, kjer si morajo študenti študij plačevati sami in je to smiselno.

Predlagamo ureditev, po kateri se koncesija odvzame, če so nezasedena mesta, saj to kaže na nesmiselno financiranje študijskih programov in da ni povpraševanja po določenih s strani države financiranih študijskih programih (npr. da se odvzame, če v dveh zaporednih letih ni zasedenih vsaj 60% vpisnih mest ali v enem letu ni zasedenih vsaj 40% koncesijskih mest). Ker morajo študenti študij drugod plačevati sami, predlagamo da se nenudoma sprožijo postopki za nove dodelitve koncesij drugim SVZ in se postopek glede novih koncesij pospeši.

Pripombe na 47. o člen ZViS

Tretji odstavek 47.o člena ni zadosti obrazložen, zato ni jasno v katerih primerih mora koncesionar povrniti škodo koncendentu.

Pripombe na 47. p člen ZViS

Financiranje bi se moralo razlikovati glede na število vpisnih mest. Po predlogu ministrstva bi se splačalo pridobivati koncesijo za manjše število vpisnih mest, če pa želimo ponuditi možnost čim več študentom, bi morali imeti večjo težo število vpisanih študentov. Obrazložitev člena je pomanjkljiva, za predlagan izračun bi prosili podrobnejše obrazložitev člena. V obrazložitvi sicer piše, da se sredstva za koncesionirane zavode na študenta uskladijo s financiranjem z javnimi, vendar dokler ne vidimo primera izračuna tega ne moremo vedeti.

Okvirno obstoječi koncesionarji povedo, da program, ki se izvaja trenutno s koncesijo, s 6 visokošolskimi učitelji ne morejo izpeljati, ker bi to pomenilo, da mora vsak od učiteljev izvesti vsaj 4 predmete: »Na programu, kjer želimo raznolikost nimamo možnosti in ne želimo, da učitelji izvajajo poučevanje iz različnih področij (recimo marketing, management, podjetništvo in finance). To se nam zdi nesprejemljivo in nikakor ne podpira kakovosti, ki jo želimo in ki naj bi jo podpiralo tudi ministrstvo. Hkrati s pogoji o zaposlitvi, ministrstvo posega v avtonomnost zavodov za izvajanje svojih aktivnosti. Tudi druge pogodbene oblike zaposlitve so v Sloveniji legitimne. Glede na to, da koncesija ni podeljena dolgoročno, je to še posebej pomembno, ker drugače lahko zavod spravi v težave (preveliko število zaposlenih učiteljev, ki bodo ostali po končani koncesiji brez zaposlitve). Poleg tega na strokovnih študijih želimo in iščemo učitelje iz prakse, torej, ki se ukvarjajo s področjem v gospodarstvu, saj le tako lahko študentom približajo izkustveni način poučevanja, kar vidimo kot prednost.

Prosili bi tudi za definicijo povprečnih plač – so to stroški zavoda za vsakega učitelja skupaj s prevozom in malico ali ali prvi bruto. Ker to je bistvena razlika in se sprašujemo, od kje naj koncesioniran zavod pokrije razliko, če ni mišljen celoten strošek za zaposlitev kot je določeno po zakonu.

Predlagali bi, da se ne pogojuje zaposlitev in da niso sredstva v večini fiksna, ampak se gibljejo v določenem delu glede na število študentov. Torej, da se sredstva povečujejo ob povečanju števila študentov in zmanjšajo ob zmanjšanju števila študentov, določen del pa je fiksni, ker učitelje mora zavod angažirati ne glede na število študentov. Hkrati posebej pozivamo, da naj obstaja tudi možnost povečanja sredstev, če se zavodu število študentov povečuje, ker je to edino pravilno. Do sedaj smo priča samo zmanjševanju, kljub temu, da imamo nekateri zavodi tudi znatna povečanja števila študentov.«

3. JAVNA SLUŽBA

3.1 Neupoštevanje ReNPVŠ11-20 in posvetovalnih organov Evropske komisije v Peer Counselling ter dokumentov, sprejetih v okviru bolonjskega procesa

ReNPVŠ11-20 v poglavju 2.3.28 določa: »Visokošolsko izobraževanje v Sloveniji opredeljujemo kot javno službo, ki predstavlja celotno delovanje visokošolskih institucij ne glede na vire financiranja.«

Enako je tudi **Peer Counselling**²⁹, ki se je ukvarjala z vprašanjem definicije javne službe in njenim financiranjem ugotovila, da je potrebno ločiti zakonsko ureditev javne službe in zakonsko ureditev tistih aktivnosti oz. dejavnosti, ki jih visokošolske institucije opravljajo na podlagi zasebnega prava. Javna služba mora zagotavljati zadovoljevanje potreb prebivalstva, kar je posledično v javnem interesu.

Člani delovne skupine v poročilu jasno ločijo vprašanje financiranja in vprašanje definicije javne službe. Je ne enačijo tako kot to želi predlagatelj novele ZViS (ministrstvo). Še več – v poročilu nikjer ni zapisano, da javno službo opravljajo samo javni visokošolski zavodi in tisti zasebni, ki imajo koncesijo. Jasno pa je izražen predlog, da se dejavnosti, ki se izvajajo v javnem interesu in se jih lahko opredeli kot javna služba, ločijo od tržnih dejavnosti, ki imajo drug namen. Iz tega je jasno, da tudi zasebni visokošolski zavodi, na akreditiranih (javnoveljavnih) študijskih programih, opravljajo visokošolsko dejavnost, ki je v javnem interesu in se lahko okvalificira kot javna služba, le to pa je ločeno vprašanje od financiranja javne službe. Pri tem pa se mora visokošolska dejavnost jasno ločiti od tržnih dejavnosti, ki ne zasledujejo javnega interesa.

Da definicija, ki jo ponuja predlog zakona napačna, je jasno tudi iz teorije javne službe: »V sodobni pravni teorija se pojavlja **več pojmov javne službe. Pri materialnem pojmu je pomembna vsebina javne službe in ne subjekt, ki jo opravlja.** Tako pod materialnim pojmom javne službe teorija razume vsako dejavnost, ki jo družba zaradi njenega pomena za družbeni, socialni, ekonomski ali kulturni razvoj podredi posebnemu **pravnemu režimu javne službe, ki je drugačen od pravnega režima 'zasebne' službe.** Glede na navedeno definicijo materialnega pojma pravni režim javne službe ni odvisen od izvajalca, temveč le od dejavnosti, ki se opravlja pod tem režimom.«³⁰

Tako je jasno, da javna služba v visokem šolstvu ne sme biti vezana na subjekt, ki jo izvaja in njegovo »javno financiranje«, temveč na zadovoljevanje splošnega interesa in vsebino javne službe – izvajanje javnoveljavnih študijskih programov, podajanje znanja, ki je javno dobro. Ločiti pa je treba tržno dejavnost, ne glede na to, ali jo opravlja javni ali zasebni subjekt.

Ob tem je omeniti, da je tudi **Evropska komisija** bila že večkrat in na različnih področjih zelo jasna, da se ne sme javne službe enačiti s financiranjem: »Pri tem je treba znova povedati, da javna služba zajema storitve, ki so javnosti ponujene v splošnem interesu. Vprašanja opredelitve javne službe ne

---

²⁸ <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO71>

²⁹ Celoten prispevek v tem delu je povzet iz gradiva Performance-based Funding in HE in Slovenia. Recommendations from a Peer-counselling Activity, November 2017. http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/Visoko_solstvo/Slovenia_peer_counselling_november_2017.pdf

³⁰ Brezovnik B., Izvajanje javnih služb in javno-zasebno partnerstvo, Lex localis, 2008, str. 18 in 19.

gre zamenjevati z vprašanjem mehanizma financiranja, izbranega za zagotavljanje pripadajočih storitev. »^{31 32}

Javna služba mora biti enako dostopna vsem in mora zagotavljati enake možnosti prebivalstva do dostopa le-te, ločiti pa se mora od tržnih dejavnosti. Javne službe delimo na gospodarske in negospodarske. Ker so tudi visokošolski zavodi neprofitni, je treba tudi pri visokošolskih zavodih ločiti profitne in neprofitne zavode in dejavnosti, nikakor pa ne javnofinancirane/ne-javno financirane.

Da je visokošolsko izobraževanje javna služba, ki ni pogojena z viri njenega financiranja, govorijo tudi navedbe mednarodnih komunikejev,³³ ki so nastali na srečanjih ministrov, pristojnih za visoko šolstvo iz držav članic evropskega visokošolskega prostora (European Higher Education Area, krajše EVP), kamor od leta 1999 sodi tudi Slovenija:

- **Berlinski komunike (2003):** »ministri ponovno potrjujejo svoje stališče, da je visoko šolstvo javno dobro in javna odgovornost« (str. 1), zato »poudarjajo svojo obvezo, da z vsemi razpoložljivimi sredstvi napravijo visoko šolstvo, na podlagi sposobnosti, enako dostopno vsem« (str. 4)
- **Londonski komunike (2007):** ministri podčrtujejo »pomen močnih ustanov, ki so raznolike, primerno financirane, avtonomne in odgovorne. Načela nediskriminacije in pravičnega dostopa morajo biti spoštovana in spodbujana povsod po EVP.«
- **Leuvenski komunike (2009):** »V celoti se zavezujemo ciljem evropskega visokošolskega prostora, /.../ v katerem je visoko šolstvo v javni odgovornosti in kjer se visokošolske ustanove z raznolikostjo svojih poslanstev odzivajo na širše potrebe družbe.« (str. 1)
- **Pariški komunike (2018):³⁴** »javna odgovornost za visoko šolstvo in javna odgovornost visokega šolstva so temelj Evropskega visokošolskega prostora. V prejšnjih letih so se v nekaterih državah pojavili pomisleki o teh temeljnih vrednotah, zato /.../ se zavezujemo, da bomo razvijali politike, ki visokošolske zavode spodbujajo in podpirajo pri sprejemanju družbene odgovornosti in prispevajo k bolj povezani in vključujoči družbi s pomočjo krepitve medkulturnega razumevanja, dejavnega državljanstva in etične ozaveščenosti, pa tudi pri zagotavljanju enakopravnega dostopa do visokošolskega izobraževanja.« (str. 1)

Smisel javne službe je enaka dostopnost in omogočanje enakih možnosti vsem prebivalcem Republike Slovenije. Glede na definicijo javne službe v visokem šolstvu po predlogu ministrstva z dne 8. maj 2019, po kateri javna služba zajema le javne in koncesionirane visokošolske programe, in

³¹ Evropska Komisija je glede financiranja javne radiotelevizije jasno poudarila, da se javna služba in javno financiranje ne smeta enačiti. Glej: Sporočilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za storitve javne radiotelevizije, točka 49. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52009XC1027\(01\)&from=SL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52009XC1027(01)&from=SL) in glej Glej sodbo v združenih zadevah T-309/04, T-317/04, T-329/04 in T-336/04, TV2, (2008), točki 107 in 108.

³² »Pri tem je treba ponoviti, da javna služba zajema storitve, ki so javnosti ponujene v splošnem interesu. Vprašanja opredelitve javne službe ne gre zamenjevati z vprašanjem mehanizma financiranja, izbranega za zagotavljanje pripadajočih storitev. Zato te dejavnosti ne morejo veljati za del javne službe.« (Glej sodbo v združenih zadevah T-309/04, T-317/04, T 329/04 in T-336/04, TV2, ZOdl. 2008, točki 107 in 108.)

³³ Slovenski prevodi ministrskih komunikejev, ki jih navajamo v alinejah, so dostopni na:

http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_visoko_solstvo/sektor_za_visoko_solstvo/bolonjski_proces/vsebina/

³⁴ Dostopno na:

http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/Visoko_solstvo/Pariski_komunike_prevod_koncni.pdf

glede na regionalno pokritost visokega šolstva v RS, lahko ugotovimo, da javna služba na področju visokega šolstva ni dobro organizirana v RS, saj ne ponuja enakih možnosti dostopanja do le-te.

»Javna služba« kot jo v predlogu zakona definira ministrstvo, je namreč mnogo bolj dostopna tistim na zahodnem delu države kot tistim na vzhodnem delu države. Vzhodni del države je deležen manj kot polovico sredstev za izobraževalno dejavnost v primerjavi z zahodnim delom države.

Predlagamo spremembo 4. odstavka 1. člena predloga, tako da se bo glasil: **Javno službo izvajajo javni in zasebni visokošolski zavodi, v okviru javnoveljavnih (akreditiranih) študijskih programov.**

3.2 Podrobnejša obrazložitev glede definicije javne službe

PODROBNEJŠA OBRAZLOŽITEV GLEDE UGOTOVITEV PEER COUNSELLING

Delovna skupina Peer Counselling³⁵ se je ukvarjala z vprašanjem definicije javne službe in njenim financiranjem. Ugotovili so, da je definicija slednjega potrebna kot podlaga za normativno intervencijo države v visokošolsko sfero. **Potrebno je ločiti zakonsko ureditev javne službe in zakonsko ureditev tistih aktivnosti oz. dejavnosti, ki jih visokošolske institucije opravljajo na podlagi zasebnega prava. Javna služba mora zagotavljati zadovoljevanje potreb prebivalstva, kar je posledično v javnem interesu.** Definicija javne službe v visokem šolstvu mora določiti pravice in dolžnosti posameznikov, predvsem pravico do dostopa do javnih storitev in dolžnosti pri uporabi le-te.

Jasno bi bilo treba razmejiti dejavnosti, ki jih opravljajo visokošolski zavodi. Če visokošolski zavod, javni ali zasebni, opravi za določenega naročnika neko raziskavo, ki jo nato posreduje v uporabo ekskluzivno temu naročniku, ni dvoma, da gre za tržno dejavnost. Naročnik je za takšno raziskavo tudi plačal. Javnost, v tem primeru, neposredno namreč nima nič s tem. V kolikor pa takšen profesor opravi raziskavo, ki je namenjena širši javnosti, pa je ta v javnem interesu in se lahko smatra kot javna služba. Potrebno bi bilo torej jasno pragmatično ločiti in postaviti (različna) pravila za opravljanje dejavnosti, ki se smatrajo kot javna služba, ter opravljanje dejavnosti, ki se smatrajo kot tržne aktivnosti.

V poročilu Peer Counselling³⁶ se jasno loči vprašanje financiranja in vprašanje definicije javne službe. Je ne enačijo tako kot to želi predlagatelj novele ZViS (ministrstvo). **V poročilu nikjer ni zapisano, da javno službo opravljajo samo javni visokošolski zavodi in tisti zasebni, ki imajo koncesijo. Jasno je izražen le predlog, da se dejavnosti, ki se izvajajo v javnem interesu in se jih lahko opredeli kot javna služba, ločijo od tržnih dejavnosti, ki imajo drug namen.** Tako lahko tudi zasebni visokošolski zavodi, na akreditiranih (javnoveljavnih) študijskih programih, opravljajo visokošolsko dejavnost, ki je v javnem interesu in se lahko okvalificira kot javna služba, le to pa je ločeno vprašanje od financiranja javne službe. Pri tem pa se mora **visokošolska dejavnost jasno ločiti od tržnih dejavnosti, ki ne zasledujejo javnega interesa.** Člani delovne skupine opozarjajo tudi, da se je treba izogniti ideološkim principom in ideološkim debatam glede javne službe, saj lahko to privede do nepotrebne zamaknitve implementacije predlaganega.

---

³⁵ Celoten prispevek v tem delu je povzet iz gradiva Performance-based Funding in HE in Slovenia. Recommendations from a Peer-counselling Activity, November 2017.

³⁶ Celoten prispevek v tem delu je povzet iz gradiva Performance-based Funding in HE in Slovenia. Recommendations from a Peer-counselling Activity, November 2017.

Pri javni službi mora biti vseskozi zagotovljena močna preverba in nadzor nad kakovostjo opravljanja visokošolske dejavnosti – ne glede na subjekt (javni ali zasebni visokošolski zavod). Le tako bodo končni destinatorji teh javnih storitev (študentje), imeli garancijo, da študirajo na kvalitetnih programih, država pa bo imela zagotovilo, da javna sredstva porablja kar se da namensko in racionalno. Vse študijske programe, ki so v skladu s predpisi visokega šolstva v RS akreditirani in imajo javno veljavo, mora zakonodajalec prepoznati kot izvajanje visokošolske dejavnosti v javnem interesu, in tako takšno storitev opredeliti kot javno službo. **Le to utemeljuje, da je javno službo potrebno definirati po vsebini in ne po subjektu, ki jo opravlja.**

Delovna skupina se je ukvarjala tudi z vprašanjem, zakaj izredni študentje (part-time) ne študirajo brezplačno. Ne smemo namreč ločevati med tistimi, ki so konvencionalni študentje in študirajo full-time, ter tistimi, katerih študij poteka malo počasneje. Da so se slednji odločili za takšen študij, je verjetno botrovala vrsta okoliščin – otroci, družina, zaposlitev itd. Tudi njihovo izobraževanje je v javnem interesu, Slovenija pa to neupravičeno loči in takšnim študentom ne omogoči študija brez šolnin. Delovni skupini se, glede na zasledovanje široko dostopne terciarne izobrazbe v RS, ne zdi korektno, da država tako finančno obremenjuje tovrstne »izredne« študente.

Nadalje delovna skupina povzame, da bi moral biti koncesijski sistem v visokem šolstvu močno povezan z zagotavljanjem kakovosti in s postopkom podpisa koncesijskih pogodb. Koncesije ne smejo biti oblika subvencioniranja zasebnega sektorja, ampak bi se morale osredotočiti na kakovost. Zagotavljanje kakovosti bi moralo biti še dodatno okrepljeno, z jasno določenimi postopki zunanje evalvacije (preverjanje kakovosti). Akreditacijski postopki (študijskih programov) bi s postavljanjem visokih kvalitativnih standardov morali zagotavljati garancijo kakovosti porabniku teh storitev (študentom). **Koncesijski sistem bi moral, z dodajanjem kriterijev kot so raznolika ponudba (št. programov), socialne in realne potrebe, postaviti visoke pragove za doseganje potrebnih meril** za financiranje javne službe na zasebnih visokošolskih zavodih. Spodbujati bi bilo potrebno *bottom-up* razvoj inovativnih programov. Ravno zaradi tega je potrebno sistem podeljevanja koncesij nastaviti tako, da pobude prihajajo *bottom-up*, in ne s strani države in njenih uradnikov, ki so pristojni za podeljevanje koncesij. Država pa mora pri tem krmariti med potrebami in prioriteta razvoja visokega šolstva.

Delovna skupina ugotavlja tudi, da se mora zagotavljanje kvalitete preverjati ves čas dodelitve koncesije. **Pri tem morajo imeti pomembno vlogo koncesijske pogodbe, v katerih mora biti jasno razdelano in določeno, na kateri pravni podlagi lahko koncedent koncesijo tudi odvzame. Ne sme namreč prihajati do stanja, kot ga poznamo danes, ko veliko število koncesioniranih zasebnih zavodov ne izpolnjuje pogojev za dodelitev koncesije, pa slednjo še vedno prejemajo. Takšno financiranje je neracionalna poraba javnih sredstev, kar v svoji reviziji ugotavlja tudi Računsko sodišče RS.** Država mora preko akreditacijskega postopka (1. faza) in preko koncesijskih pogodb (2. faza), sklenjenih s koncesionarji, zagotavljati študentom garancijo kakovosti izobrazbe, pridobljene na teh institucijah. Potrebno je imeti možnost odvzeti koncesije, ali na podlagi kršitve koncesijske pogodbe, ali pa na podlagi sprememb družbenih potreb in drugih usmeritev v visokem šolstvu.

3.3 Povzetek pravne teorije o definiciji javnega interesa in javne službe

»Za opredelitev pojma javne službe je potrebno najprej razjasniti pojem splošnega interesa, od vsebine katerega je odvisen pravni režim javne službe in s tem oblike izvajanja javnih služb.

Nesporno je, da lahko posameznik svoje neposredne interese, t.j. interese po zadovoljevanju svojih potreb, v bistvu uveljavlja na dva načina: posamično ali skupno z drugimi člani družbe. Posamično lahko uveljavlja in zadovoljuje svoje interese takrat, kadar lahko tak interes sam ugotovi in ga lahko tudi sam zadovolji. Način zadovoljevanja potreb pa je odvisen od stanja proizvodnih sil. Skupno z drugimi člani pa bo posameznik lahko zadovoljeval svoje potrebe takrat, kadar bo te potrebe lahko ugotovil in jih zlasti zadovoljeval le v sodelovanju z drugimi člani družbe. Individualni interesi, ki jih imajo vsi posamezniki kot člani družbe, tvorijo javni interes. Toda ta abstrakcija javnega interesa je za realno življenje še vedno povsem irelevantna, dokler vsak posameznik tak svoj interes sam ugotovi in ga tudi sam zadovolji. Relevantna postane takrat, kadar je za zadovoljitev takih skupnih in enakih interesov potrebno sodelovanje vseh članov družbe ali njih večine.

Sleherna družba, ki hoče zadovoljevati svoje potrebe oziroma potrebe svojih članov, mora biti kot skupnost organizirana. Organizacija je tisto potrebno okolje in sredstvo, da se javni interes sploh lahko oblikuje. Ker gre pri določitvi javnih interesov za tista dva elementa, ki sta potrebna v slehernem skupnem smotrnem delovanju, namreč sodelovanje in skupen cilj (ugotovitev skupne potrebe), je organizacija tista nujna osnova, brez katere ni mogoče ugotavljati javnih potreb, še manj pa jih zadovoljevati. Na svetu danes ne poznamo družbene skupnosti, ki ne bi bila organizirana kot država ali ki ne bi bila zajeta v neko državo. Država nastopa kot tista vrhovna organizacija, kateri so podrejene vse druge organizacije na njenem območju in ki ima vpliv na sleherno organizacijo na svojem območju. Slednje pomeni, da ni mogoče uveljaviti nobenega javnega interesa, ki bi bil v nasprotju z interesi države. Vsi javni interesi se v končni obliki opredeljujejo prek države. Nobena splošna potreba se ne more uveljaviti kot splošni interes, če ni vsaj v svojem osnovnem bistvu istoveten z interesi države kot najširše družbene organizacije. Izhajajoč iz poskusov opredelitve pojma javne službe vrste avtorjev ter gornjih ugotovitev je nesporno, da je splošni (javni) interes bistvena predpostavka (element) pojma javne službe. Za razumevanje pojma javne službe je torej razprava o tej predpostavki bistvena.«³⁷

O tem govori tudi Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011-2020: **»Znanje je javno dobro, visoko šolstvo je javna odgovornost. Temeljni vlogi visokošolskega izobraževanja v družbi sta predvsem krepitev in opolnomočenje državljanov za osebni razvoj, poklicno kariero in aktivno državljanstvo ter za duhovni, socialni, umetniški in kulturni ter ekonomski razvoj skupnosti. Zato visoko šolstvo in z njim povezano znanstveno raziskovanje postavljamo v jedro razvojnih ambicij Republike Slovenije.«**³⁸ Kot že predhodno omenjeno, resolucija dalje določa: **»Visokošolsko izobraževanje v Sloveniji opredeljujemo kot javno službo, ki predstavlja celotno delovanje visokošolskih institucij ne glede na vire financiranja.«**

»V sodobni pravni teorija se pojavlja več pojmov javne službe. Pri materialnem pojmu je pomembna vsebina javne službe in ne subjekt, ki jo opravlja. Tako pod materialnim pojmom javne službe teorija razume vsako dejavnost, ki jo družba zaradi njenega pomena za družbeni, socialni, ekonomski ali kulturni razvoj podredi posebnemu pravnemu režimu javne službe, ki je drugačen od pravnega režima 'zasebne' službe. Glede na navedeno definicijo materialnega pojma pravni režim javne službe ni odvisen od izvajalca, temveč le od dejavnosti, ki se opravlja pod tem režimom.«³⁹

³⁷ Brezovnik B., Izvajanje javnih služb in javno-zasebno partnerstvo, Lex localis, 2008, str. 18-21.

³⁸ Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva, 2011-2020, Uradni list RS, št. 41/11.

³⁹ Brezovnik B., Izvajanje javnih služb in javno-zasebno partnerstvo, Lex localis, 2008, str. 18 in 19.

Javna služba v visokem šolstvu ne sme biti vezana na subjekt, ki jo izvaja in njegovo »javno financiranje«, temveč na zadovoljevanje splošnega interesa in vsebino javne službe – izvajanje javnoveljavnih študijskih programov, podajanje znanja, ki je javno dobro. Predlagamo spremembo 4. odstavka 1. člena predloga, tako da se bo glasilo:

Javno službo izvajajo javni in zasebni visokošolski zavodi, v okviru javnoveljavnih (akreditiranih) študijskih programov.

4. DRUGE PRIPOMBE:

4.1 KOMENTARJI IN PRIPOMBE K POSAMEZNIH ČLENOM:

K 1. členu (6. b člen):

Tretji odstavek 6.b. člena pravi, da javni visokošolski zavodi izvajajo študijske programe kot dopolnilno dejavnost, ki pomenijo plačljivo / tržno dejavnost, samo za tuje državljane. Bodo učitelji morali izvajati izredni študij v okviru javne službe in tega ne bodo dobili še enkrat plačano?

Predlagamo, da se izredni študij ohrani kot plačljiva oblika študija tako za slovenske kot tuje državljane.

K 2. členu (8. člen):

Slovenski jezik je vsekakor pomemben, da ga ohranjamo, pa vendar je eden glavnih ciljev slovenskega visokega šolstva tudi internacionalizacija, zato predlagamo, da se omogoči izvajane študija tudi v tujem jeziku.

Predlagamo, da če zavod izvaja več različnih programov v slovenskem jeziku, da ima možnost en program izvajati v angleškem jeziku tudi če ga ne izvaja v slovenskem. Predlagamo tudi, da se poveča % možnosti izvedbe v angleškem jeziku na vsaj 20% na dodiplomskem študiju in 30% na podiplomskem študiju.

Prav tako je zapisano v petem odstavku 8.člena, da naj visokošolski učitelji objavijo vsaj dva strokovna oz. znanstvena članka v slovenskem jeziku (če je to mogoče). Glede na minimalne standarde za izvolitve v nazive agencije NAKVIS to na številnih področjih skoraj ni možno, saj v Sloveniji nimamo tako visoko rangiranih revij. Navedeno pa je tudi v nasprotju s težnjami NAKVIS pri spreminjanju minimalnih standardov za izvolitev v naziv, kjer so napovedali zahtevanih manj člankov in le te višje kakovosti za ohranjanje ali napredovanje pri izvolitvah v nazive.

K 8. členu (32. člen):

Ne vidimo razloga za podaljševanje časovnih obdobjih za spremembe. Predlagamo, da se časovno obdobje za spremembe pogojev za vpis in meril za izbiro ob omejitvi vpisa ne podaljšuje, saj je šolski sistem že tako rigid, to pa ga povzroča še bolj togega. Predlagamo, da se odločitve o uvedbi novih sprememb prepustijo študentom, ki se lahko odločijo tudi za študij po starem sistemu.

K 10 in 11. členu (38. in 38.a člen):

Ne razumemo smisla spuščanja kriterijev pri prehodu iz srednje šole na univerzitetni študij, pri prehodu na magistrski program pa se uvaja zaostrovanje kot je predlagano z 38.a členom.

Ne vidimo razloga, da se omejuje vpis na magistrske študije z dodatnimi obveznostmi za študente univerzitetnih študijskih programov prve stopnje z drugih strokovnih področij in visokošolskega strokovnega študijskega programa na magistrski program, še posebej ker visokošolski zavodi sami že določajo, kakšne so dodatne obveznosti za takšen prehod. Posebej ne vidimo smisla, če je študijska smer iz istega področja, saj diplomanti tudi na visokošolskih študijskih programih dosežejo 180 ECTS.

Predvsem pa je to nesmiselno iz vidika obremenjenosti študentov (ECTS predstavlja 25-30 ur študentovega dela), saj v času študija na prvi stopnji ni dovoljeno od študenta zahtevati niti opravljenih 70 ECTS na leto (dodatnih 10 ECTS), kaj šele 60 ECTS. Navedeno pa bi nesmiselno podaljševalo študij.

Zato predlagamo, da se to ne omejuje in se sprememba briše iz predloga.

K 17. členu (63. člen):

Določanje obveznosti z zakonom za visokošolske učitelje se nam ne zdi potrebno, prav tako zapis, koliko minut naj bi obsegala ura. Zato predlagamo, da se to izpusti iz zakona.

K 25. členu (77. člen):

Vpisnina se zaračunava posebej za osnovne administrativne stroške. Ne vidimo razloga, da bi to spreminjali in vključevali v šolnino, še posebej, ker v primeru koncesij ministrstvo nameni sredstva samo za plače visokošolskih učiteljev (vsaj v določenih primerih) in še to ne verjetno kot strošek zavoda, ampak kot bruto plačo. Ni jasno, od kje bi se lahko potem določeni stroški financirali. Če želi ministrstvo to urediti za javne zavode, ki prejmejo financiranje za svoje širše delovanje, naj se to tako tudi zapiše in zasebne zavode izvzame, drugače predlagamo, da se v 77. členu prvi odstavek ne spreminja.

K 32. členu:

Ne vidimo potrebe po omejevanju način zaposlitve oz. pogodb o delu, tako da predlagamo, da se to briše iz predloga zakona.

5. UPOŠTEVANJE PRIPOROČIL OECD GLEDE REGULIRANIH POKLICEV IN POVEČANJE PRAKSE V ČASU ŠTUDIJA

Predlagamo upoštevanje Bolonjske deklaracije (1999), po kateri je študent po končani prvi stopnji pripravljen na trg dela.⁴⁰ Hkrati predlagamo upoštevanje priporočil OECD, da naj se zniža število reguliranih poklicev.⁴¹

Zato uresničitev zgoraj navedenega predlagamo:

- Čim več možnosti vključevanja strokovnjakov v pedagoški proces;

---

⁴⁰ Bolonjska deklaracija (1999): »Stopnja, dosežena po prvem delu izobraževanja, mora ustrezati evropskemu tržišču dela z ustreznim nivojem kvalifikacij«.

⁴¹ <https://www.delo.si/assets/media/other/20170905/oeed.pdf>

- Predlagamo, da se na VS študijih predpisano poveča študijska praksa, da bodo študenti ob diplomi že opremljeni s praktičnim znanjem, s tem pa se bodo v času študija imeli možnost povezovati z gospodarstvom in bodočimi zaposlovalci;
- Če bi se v času dodiplomskega študija zahtevala zadostna praksa, ne bi bilo potreb po dodatnih pripravništvih po končani diplomi, ki pogosto predstavljajo velike stroške državi. Naj spomnimo na primere, kot so socialni študiji, kjer je zaradi premalo prakse v času študija po končanem študiju potrebno še pripravništvo, država pa denarja za pripravništva ni zagotovila že več let. Opravljanje večjega števila ur prakse med študijem je tudi običajna praksa v ostalih državah članicah in pogosto je tudi predpisano, koliko ur prakse mora študent opraviti v času študija.
- Da druge države nimajo predpisanih pripravništev na toliko področjih kot jih imamo v RS nas že vrsto let opozarja tudi OECD. Kot glavne ugotovitve in ključna priporočila je OECD izpostavil tri področja, eno izmed njih je bilo preveč reguliranih poklicev:

»**Ugotovitev OECD:** Veliko število reguliranih poklicev ovira povečevanje produktivnosti.

Priporočilo OECD: Skrčiti seznam reguliranih poklicev, kjer se ureditev ohrani, naj bo manj omejujoča.«⁴²

Predlagamo, da ministrstvo pri oblikovanju besedila ZViS smiselno upošteva predloge. V nasprotnem primeru pričakujemo strokovno utemeljeno obrazložitev neupoštevanja podanih pripomb.

Dr. Barbara Toplak Perovič
Skupnost samostojnih visokošolskih zavodov

PRILOGE

Priloga 1: Izobrazbena struktura prebivalstva po statističnih regijah (vir: SURS, 2018)

---

⁴² <https://www.delo.si/assets/media/other/20170905/oeecd.pdf>

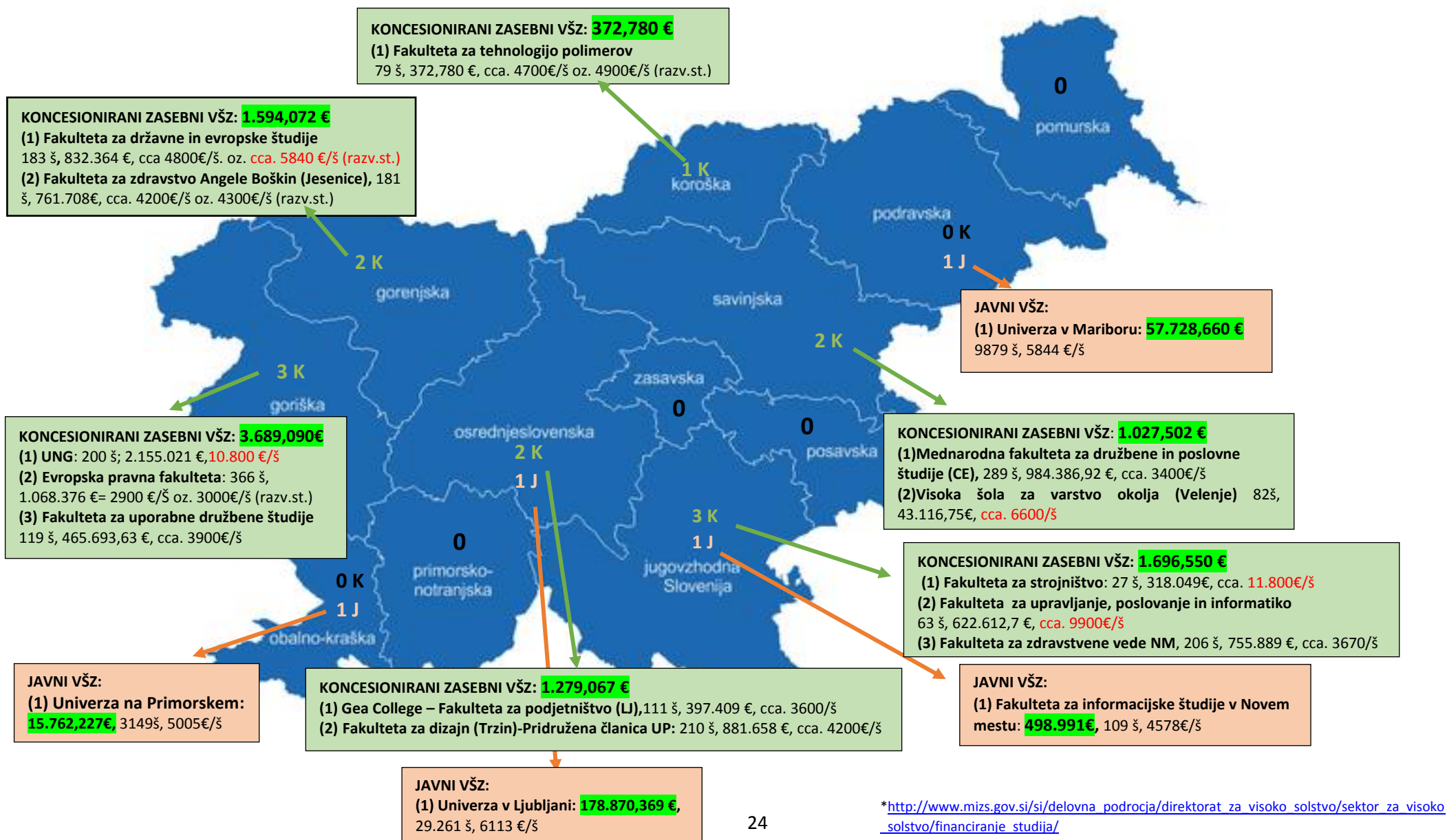
Izobrazba: Višješolska, visokošolska – SKUPAJ

Statistična regija	% prebivalstva
Pomurska	17,2
Podravska	21,6
Koroška	19,1
Savinjska	20,7
Zasavska	18,9
Posavska	19,1
Jugovzhodna Slovenija	20,9
Osrednjeslovenska	30,7
Gorenjska	23,9
Primorsko-notranjska	21,6
Goriška	22,7
Obalno-kraška	23,8

Visokošolska izobrazba (1., 2. ,3. stopnje) – LOČENO PO ŠTUDIJSKIH STOPNJIH

Statistična regija	% prebivalstva Visokošolska 1. stopnje	% prebivalstva Visokošolska 2. stopnje	% prebivalstva Visokošolska 3. stopnje
Pomurska	9	7,2	0,9
Podravska	10,7	9,3	1,6
Koroška	10,1	7,9	1
Savinjska	10,8	8,5	1,4
Zasavska	10,4	7,5	1
Posavska	10	8,2	0,9
Jugovzhodna Slovenija	11,1	8,6	1,2
Osrednjeslovenska	12,3	14,7	3,8
Gorenjska	11,3	10,8	1,9
Primorsko-notranjska	10,9	9,3	1,4
Goriška	10,9	10,5	1,4
Obalno-kraška	11,3	10,8	1,8

Priloga 2: Pregled financiranja študijske dejavnosti na javnih VŠZ in koncesioniranih zasebnih VŠZ po slovenskih regijah v letu 2018 (glede na število redno vpisanih študentov, skupni znesek financiranja študijske dejavnosti ter znesek financiranja na študenta; vir: MIZŠ*)

*http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_visoko_solstvo/sekto za_visoko_solstvo/financiranje_studija/

